

Od tržnice do istraživanja i obrnuto Ricerca azione al mercato

Kroz projekt Djeca i tržnice grada nastojalo se povezati mnoštvo važnih zadaća i vrijednosti. Potreba za zdravom prehranom i prehrambenim navikama činjenica je koju promatramo u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, gdje smo vrlo važni čimbenici, ne samo u pripremi obroka već i u edukaciji te stvaranju kvalitetnih uvjeta za rast i razvoj djece. Raznovrsnost i bogatstvo pulskih tržnica, centralne i one na Verudi, dio je naše svakodnevice, no je li to i dječja svakodnevica? Koliko je djece uopće ikada bilo na tržnici? Odgovori na ta pitanja mogli bi nas iznenaditi...

Attraverso i compiti di questo progetto abbiamo collegato i tempi – il presente col passato ma anche il futuro.

Djeca su putem projekta istraživala, doživljavala, učila, kušala, razgovarala te stvarala neka nova iskustva. Međusobno isprepletene zajednice kao dio integrirane strategije učenja nudile su djeci i svima nama u tom procesu autonomiju, uvažavanje i toleranciju, učenje i znanje, identitet i povezanost. Zajedništvom pulskih gradskih vrtića,

trgovačkih društava te seoskih radnika i zemljoradnika, ponudili smo djeci nova saznanja i iskustva.

Kulturna baština – univerzalna vrijednost
Patrimonio culturale – valore universale

Približiti djeci kulturnu baštinu ima za cilj senzibilizirati i educirati nove generacije da otkriju, vole i rade na očuvanju lokalne kulturne baštine. Il patrimonio culturale ha un valore universale per ciascuno di noi, per le comunità e le società. È importante conservarlo e trasmetterlo alle generazioni future. Si può pensare al patrimonio come a "un qualcosa del passato" o di statico, ma in realtà si sviluppa attraverso il nostro modo di rapportarci ad esso.

Upravo kultura i lokalna zajednica u kojoj djeca odrastaju, imaju najveću važnost i utjecaj na živote, učenje i razvoj djece.

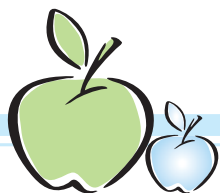
Nematerijalnu kulturnu baštinu, koja se prenosi iz generacije u generaciju,

zajednice i skupine stalno iznova stvaraju kao reakciju na svoje okruženje, svoje uzajamno djelovanje s prirodom i svoju povijest. Ona im pruža osjećaj identiteta i kontinuiteta te tako promiče poštovanje za kulturnu raznolikost i ljudsku kreativnost.

Nematerijalno kulturno dobro mogu biti razni oblici i pojave duhovnog stvaralaštva što se prenose predajom ili na drugi način, a osobito jezik, dijalekti, govori i toponimika, te usmena književnost svih vrsta, folklorno stvaralaštvo u području glazbe, plesa, predaje, igara, obreda, običaja, kao i druge tradicionalne pučke vrednote te tradicijska umijeća i obrti.

Kako u doba globalizacije sačuvati vlastiti identitet? Kako omogućiti djetetu da oblikuje svoj identitet građanina svijeta? Što je kulturološka globalizacija? Pitanja su to koja su nam se sama nametnula.

Per globalizzazione culturale si intende la diffusione mondiale di un certo tipo di cultura (in particolare quella occidentale), che porta alla tendenza di uniformare il modo di vivere e le

abitudini culturali in ogni parte del mondo. Pensiamo alle grandi catene di ipermercati. Sono mercati?

Zbog činjenice da djeca ne poznaju i ne koriste svakodnevno gradske tržnice, bilo je potrebno motivirati ih na učenje i upoznavanje proizvoda koji se na njima nude, a proizvode na nultom kilometru. Termin nulti kilometar znači da se proizvodi, posebno voće, povrće, mlijeko i mliječni proizvodi koje nalazimo na pulskim tržnicama, proizvode upravo u okolini našeg grada. Posjetima tržnicama djeca su učila prepoznavati voće, povrće, ali i proizvođače te su vrlo brzo uvidjeli razliku između velikih trgovačkih lanaca i tržnice. Posebno zanimljivo i uzbudljivo bilo je pri posjetima lokanim OPG-ovima gdje su djeca promatrala procese sadnje, rasta i branja povrća i voća, ali isto tako i mužnje mlijeka i nastanak mliječnih proizvoda.

Suradnja s roditeljima i obiteljima

Vrlo važan segment u ovom projektu bila je suradnja s roditeljima koji su u obiteljskom okruženju popratili projektne aktivnosti dokumentirajući novim medijima posjete tržnici, rad u obiteljskom vrtu i/ili povrtnjaku, masliniku, vinogradu te aktivnosti vezane za pripremu obroka. Djeca su u svojim vrtovima brala povrće, a tu su nam vrlo važne bile bake i djedovi. Djeca su pomagala u pripremi kuhanja

povrća i ono što je važno, naučili su prihvatiti jela spravljena od povrća. Možemo zaključiti da smo postavili bazu za zdrav rast i razvoj upravo osvješćivanjem važnosti konzumiranja voća i povrća. Radionice su roditeljima pomogle u promatranju djeteta, ali i u iskustvenom proživljavanju aktivnosti kroz razgovor, prepričavanje, promatranje fotografija ili snimki. Sinergijom pulskih gradskih poduzeća i ustanova naš projekt poprimio je višu dimenziju. Suradnjom koju negujemo već dugi niz godina, moguće je postići cilj. Zajednica koja brine i koja je na usluzi građana. Zajednica koja brine o zdravlju i stvaranju prehrambenih navika koje će omogućiti prevenciju kroničnih bolesti, navika koje će poticati na razmišljanje i osvješćivanje potreba o konzumiranju svježih namirnica uzgojenih što bliže

blagovaonskom stolu. Put hrane koju svakodnevno jedemo mora biti što kraći kako bi se sačuvale sve vrijednosti namirnica.

Na taj način odgajamo naše najmlađe. Zdravlje prije svega, a svi dobro znamo da nam je zdravlje na stolu.

Tamara Brussich

Dječji vrtić Rin Tin Tin, Pula
rin.tin.tin@rintintin.hr

Mariza Kovačević

Dječji vrtić Pula

Elena Puh Belci

zamjenica gradonačelnika
Grad Pula
elena.puh.belci@pula.hr

Urbani podsjetnik čovjekove povezanosti sa zemljom

Promemoria dell'indissolubilità del rapporto dell'uomo con la terra

Projekt Djeca i gradska tržnica / I bambini e il mercato cittadino lokalni je odgovor na pitanja kako u doba globalizacije sačuvati vlastiti identitet i kako omogućiti djetetu da oblikuje svoj identitet građanina svijeta. Zavičajnost – nematerijalna baština istovremeno je i instrument s ogromnim obrazovnim potencijalom. Učenjem o baštini mogu se obrađivati i teme o aktivnom i odgovornom građanstvu, poštovanju za druge kulture i običaje, multikulturalnost. Istraživanje kulturne baštine u ovom se projektu koristi kao alat koji pojačava vještine promatranja te kod djece potiče znatiželju, kreativnost i želju za istraživanjem i produblivanjem znanja i razvojem novih interesa. Velika je pažnja posvećena razvoju metoda kojim će se na neformalan, inovativan i interdisciplinarn način potaknuti djecu da promišljaju o baštini i da ju istražuju. Cilj projekta bio je usko vezan za stvaranje navika oko konzumiranja zdravih poljoprivrednih prehrambenih proizvoda, uz iskustveno učenje i

promatranje procesa od kampanje preko gradske tržnice - trbuha grada do stola te razvoj svjesnosti o zdravlju kroz konzumaciju lokalnih proizvoda. Mnogobrojne ustanove i poduzeća Grada i Županije sudjelovale su u projektu, a od posebne važnosti bila je suradnja vrtića i tržnice. Značajna je bila mogućnost da djeca dožive tržnicu (i vezu sa zdravljem) kroz iskustveno učenje i razumijevanje procesa uzgoja voća, povrća, proizvodnje kravljeg i kozjeg mlijeka te mliječnih proizvoda koje proizvode lokalni poljoprivrednici, blizu nas, na našoj zemlji. Projekt je proveden u suradnji s roditeljima koji su u obiteljskom okruženju popratili projektne aktivnosti. Kroz projektne aktivnosti, kompetencije svakog djeteta poticale i promatrala u kontekstu razvojnih mogućnosti djeteta, a ne njegove kronološke dobi. Posebna pažnja, kroz igru i aktivnosti, bila je posvećena i razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi. Novim medijima dokumentirane su aktivnosti, posjete tržnici, rad u obiteljskom vrtu i/ili povrtnjaku, masliniku, vinogradu te aktivnosti vezane za pripremu obroka.

Prof. dr. Selma Šogorić

Predsjednica HMZG
ssogoric@snz.hr